

Lovecký výcvik a canisterapii lze velmi dobře kombinovat

Baddy z Líšeňské planinky a Ing. Marta Novotná se stali vítězi IX. MSR (Mezinárodní soutěže retrivérů) Libavá, nejvyšší soutěže z loveckého výkonu pro retrivry podle soutěžního řádu ČMKJ pro všestranné zkoušky z přinášení. Baddy se tak stal všestranným vítězem retrivérů pro rok 2015. Vzhledem k tomu, že v lovecké kynologii nejsou mistrovství republiky, nahrazuje titul všestranný vítěz titul mistrovský. Baddy i Marta mají za sebou poměrně krátkou kariéru, a tím je jejich vítězství cennější. Poprosila jsem Martu o odpovědi na pár otázek.

Jaký je to pocit, zvítězit v nejvyšší soutěži?

Je to pocit hrdosti, pro mě velká pocta, že naše jména budou navždy vyryta na putovní pohár, a také satisfakce pro ženu, kterou muži v zeleném neuznávali a nevěřili, že s něžným přístupem a s canisterapeutickým psem je možné dojít tak daleko.

Představíš nám Baddyho – jaký je, co vše spolu děláte, jak jste se dostali k lovecké kynologii? Jaké byly vaše kynologické začátky?

Baddy je pro mě úkaz. Nikdy jsem takového psa neviděla. Je opravdu něžný. Když je u dětí v roli canisterapeuta, opatrně podává

packy, vnímá, když má někdo bolest či trápení, a chce mu pomoci. Proto mě fascinovalo, že když je v přírodě, stane se z něho vytrvalý aportér s neutuchající energií. Pořídila jsem si ho v době, kdy jsem měla obchod pro pejsky. Tam vyrůstal. Celý den se mnou obsluhoval zákazníky. Seděl ve výloze a dělal si srandu z kolemjdoucích, předstíral, že je plyšový. A protože je opravdu vzorně vychovaný, chodí s námi všude, do restaurace, do nemocnice, na běžky, běhá u kola, bereme ho na túry, ke koním, dokonce jel na dvojsedačce na Pustevny, jezdi s námi k moři, což miluje, a dělá psychickou oporu mým dětem, když je nechápe celý svět. K lovecké kynologii nás nasměrovala chovatel-

ka Katka Wagnerová, která vedla svoje štěňátka tímto směrem. Viděla jsem, že ho to baví, a po složitých začátcích výcviku, kterými mě provedla Kristýna Šedá z Brna, jsme se do toho pustili naplno. I dnes si ráda jedu zacvičit mezi ostatní pejsky, vždy je to přínos a pěkně strávený den.

Začátky vůbec nebyly jednoduché, mnohokrát jsem to chtěla vzdát, ale pak jsem poznala člověka, který také cvičí své psy, dva rychlé flety, kteří dávají Baddíkovi najevo, ať si o sobě moc nemyslí, že oni jsou rychlejší. Je to moje kamarádka Jolana Pokorná a její manžel Zdena. Ti mě vždycky nakopnou, když to chci vzdát, poradí tam, kde dělám chyby, a povzbudí, nemluvě o krásných procházkách v přírodě a hodinách společného výcviku. Děkuji vám.

Je Baddy tvůj první pes, nebo jen první, se kterým cvičíš?

Můj první pes byla Rituška, kterou jsem dostala za samé jedničky v sedmé třídě, byl to welšspringršpaněl bez PP. Byla mou průvodkyní složitým obdobím dospívání a naučila mě starat se o ni s láskou a důsledností. Pochopila jsem, co znamená odpovědnost člověka za jinou bytost. Poté, ve svých 24 letech, jsem si pořídila svého prvního zlatého retrivra bez PP, a uchvátil mě natolik, že jsem věděla, že u tohoto plemene už zůstanu.

Baddy je můj třetí pes, ale první s PP, a to už bych taky nikdy neměnila. Ukázal mi jiný svět, zavedl mě k dětem do školek a k myslivcům do lesa. Moc děkuji, Baddy! Když byly Baddíkovi 2 roky, pořídila jsem mu Ellinku, aby spolu chodili za dětmi a cvičit. Teď je z nich krásný pár a na prázdniny 2016 plánujeme štěňátka.

Proč sis pořídila zlatého retrívra? Kvůli loveckému výcviku, nebo jako společníka?

Svého prvního zlatého retrívra bez PP Rudyho jsem si pořídila, protože se o této rase říká, že jsou hodní, a protože podle mého jsou krásní. Až teprve Baddíka jsem si cíleně pořídila s PP, chtěla jsem štěňátko po lovecky vedených rodičích, se zdravými klouby a hlavně zlatého. Ellinka byla za odměnu pro mé dva chlapáky, aby je pečovala. Dělal a dělá to s láskou a jako typická fena.

Baddy úspěšně kombinuje špičkové výkony v lovecké kynologii a v canisterapii. Je to pro něj složité, nebo je pro něj střídání rolí samozřejmé? A co ho baví víc?

Plně nám to oběma vyhovuje. Miluje děti a moc se do školky těší, jak mu dám vestičku, v ten moment už ví, že jdeme za dětmi. Ač se to zdá neskutečné, canisterapie a lovecká kynologie se hodně prolíná. Myslím, že mu to pomáhá jak ve školkách, kde dětem předvádí, jak pracuje lovecký pes, a ony mu pak za to dávají medaile, tak při loveckých zkouškách, protože je zvyklý se mnou komunikovat očima, což je při práci se zvěří velký přínos.

Co ho baví víc, nevím, miluje obojí, s dětmi je klidný a něžný, předává jim spoustu lásky, a venku vypustí energii a uplatní svoje vrozené dovednosti retrívra. Podle mého názoru pes, který provádí canisterapii, by vždy měl zároveň dělat něco, kde se vyboří a vyběhá.

Vraťme se k MSR. Kterých disciplín ses nejvíc bála, a co je naopak Baddyho silná stránka?

Nejvíc jsem se bála barvy (práce na pobarvené stopě) a handlingu na poli. Barva je královská disciplína, a protože Baddík je temperamentní pes, je těžké ho udržet v pomalém soustředěném tempu. U disciplíny handling – navádění na 2 kusy pernaté na poli – se vyžaduje, aby pes běžel 50 kroků přímo ve směru, kam ukáže vůdce, a potom musí na povel dohledat bažanta. Baddík ani já tuto disciplínu nemáme rádi,

a asi to ze mě i cítí, málo to cvičíme, protože já upřednostňuji a obdivuji hlavně přirozenou inteligenci psa, kdy používá nos a pracuje sám, což tato disciplína neumožňuje. Handling je spíš o poslušnosti.

Naopak Baddyho silnou stránkou je voda, handling na 2 kachny na vodě přímo miluje a aport z vody má ode mě za odměnu na konci výcviku. Retriřr je prostě vodní bytost.

Terény na mistrovství byly obtížné. Vyhovuje to Baddymu, nebo má radši lehčí terény s důrazem na poslušnost a přesnost provedení cviku?

Terény na MSR byly opravdu obtížné, byly hodny nejvyšších zkoušek u nás. Brala jsem to jako výzvu. Myslím si, že těžký terén je pro nás mnohem lepší, protože lehčí terény vzbuzují u Baddyho pocit, že po něm přece něco tak lehkého nemůžu chtít, a tak vymyslí nějakou rošťárnu. Tím pak spadneme o nějaký ten bod níž.

Po prvním půldni, kdy vypadlo šest psů, bylo cílem většiny vůdců vůbec dojít. Pomyšlela jsi na vítězství?

Vzhledem k tomu, že jsem na tyto zkoušky jela s pocitem, že pocta je už jen tu být, jsem vůbec neměla ambice na titul či vítězství, spíš jsem chtěla dojít se ctí. Po zjištění, že na lese vypadla spousta psů, jsem se lekla, ale potom jsem se uklidnila a řekla jsem si, že je zbytečné se stresovat den dopředu, že zítra na to bude ještě spousta času. Mě čekalo první den posuzování na poli, a to není naše oblíbená činnost, proto jsem se snažila přesunout myšlenky na podporu Baddyho. Ale je pravda, že mi bylo smutno, že někteří naši kamarádi odjedou předčasně, protože jsem se na ně těšila.

Baddy z Lišeňské planinky, nar. 14. 6. 2011, o. Deep Delight Brdské zlato, m. Bára od Čtyř modřínů, chov. K. Wagnerová, maj. Ing. Marta Novotná. Zdravotní výsledky: DKK A/A DLK 0/0 plnochrupý, skus nůžkový. Výstavy: V2 res. CAC, CAC, čekatel šampiona krásy ČR. Zkoušky: OVVR I. cena, PZ I. cena CACT, SVP I. cena CACT, LZ I. cena, MVZPR I. cena CACT, MSR I. cena CACT, všestranný vítěz retrívru 2015..., šampion práce ČR, ANKA CUP – pracovní pes roku 2014. Canisterapeutické zkoušky: plný počet bodů a bod za vstřícnost (aktivní pes canisterapeut v MŠ v Olomouci a okolí)

První den vás los poslal na pole a na vodu. Vyhovovalo ti to? Které disciplíny má Baddy radši?

Dá se říct, že jsme si nemohli vylosovat lépe. Začínali jsme vodou, kde odvádíme výborné výkony, a poté jsme šli na pole, takže byl Baddík vybouřený a lépe se koncentroval na práci.

Jak Baddy chodí pobarvenou stopu? Věřila jsi mu? Bylo to druhý den, a první den tři psi na „barvě“ vypadli...

Na druhý den jsme se dobře vyspali, což je na zkouškách velká výhoda, a opět jsme měli štěstí a vylosovali jsme si, že půjdeme první. Sice jsem se nejprve zase hodně lekla, ale pak jsem měla radost, že to budeme mít za sebou a budeme další dvě hodiny v klidu. Takzvaný velký

les se skládá ze šoulačky, kterou máme opravdu vypilovanou, pes jde s vůdcem pomalým krokem u nohy 30 kroků. Vůdce jde spolu se střelcem a vyhlíží zvěř. Pes musí sledovat vůdce a všichni jdou tiše, aby zvěř nevyplašili. Poté je pes tichým povelom rukou odložen a vůdce i střelec pokračují pomalu dál dalších 30 kroků, tam se zastaví a pes je přivolán tichým povelom rukou k vůdci.

Nesmí běžet, musí jít pomalu a tiše. Všichni tři pak opět šoulají 30 kroků. Tam pes musí na jemný povel zůstat a vůdce se jde cca 30 kroků se střelcem schovat do lesa. V momentě, kdy je pes nevidí, střelec vystřelí. Pes musí zůstat klidný až do doby, než se k němu vůdce vrátí a připoutá ho na vodítko. Zvládli jsme to krásně, bez újmy na bodech.

Teprve poté následuje královská disciplína – po- barvená stopa spárkaté zvěře. Tato disciplína prověří vztah psa a vůdce. Musíte svému psovi stopo- centně věřit. Po celé délce barvy, která bývá 500 až 600 metrů dlouhá, nelze spoléhat na nic jiného, než na nos psa. A já si celou tu dobu pořád opakuji: „Věř svému psovi!“ I když jsme jednou sešli, a já se asi nikdy nedozvím, proč, myslím, že to byla opravdu krásná práce. Baddík šel pomalu, s nízkým nosem, a dovedl mě až ke kusu. Je nádherný pocit dojit. Ze všech stran vyskáčou z úkrytů rozhodčí a pomocníci, všichni vám gratulují, a vy víte, že jste to zvládli, a za odměnu vám trubač zatroubí nádhernou fanfáru. Člověku se hrnou slzy do očí, ozdobi srnku jedním úlomkem větvičky a druhý si roz- dělí pes a vůdce. Proto je každý vůdce pyšný, když se vrací z barvy k ostatním a je ozdoben větvičkou na klobouku.

Vaše poslední stanoviště byl takzvaný malý les (odložení, dohledávka dvou kusů srst- naté a stopa vlečené srstnaté). Na něm vy- padlo nejvíc psů. Byla výhoda jít malý les jako poslední stanoviště, nebo to naopak byly strašné nervy?

Začínali jsme odložením, a to mi dodalo hod- ně odvahy. Baddy se choval jako profík, ani se nehnul celých 5 minut. Když jsme šli na čtverec, byla jsem nervózní, ale foukal vítr a já si řekla, že má dobrý nos a dohledá. Protože byl les opravdu neprůhledný, člověk musel opět věřit psovi. Paní rozhodčí mě ještě upozornila, že vpravo je hně- dý králík a vlevo černý, a šli jsme na to. Baddík vletěl do porostu a já jsem slyšela, jak šmejdí. Asi po minutě a půl vyběhl, nesl černého králíka a vzorně ho předal. Ovšem tady sehrála roli moje nervozita, udělala jsem chybu a znovu jsem po- slala Baddíka vlevo. Uvědomila jsem si to pozdě a nechtěla jsem do jeho práce zasahovat. Ví- m, že jeho předností je samostatná práce a výbor- ný nos. Několikrát jsem měla pocit, že ho vůbec neslyším, ale po nějaké době, která se mi zdá- la nekonečná, jsem uslyšela, jak hledá vpravo. Věděla jsem, že máme naději, a opravdu mi asi po 20 sekundách nesl hnědého králíka, pyšný, že ho našel. Rozhodčí se nevěřícně smáli, protože oba králíky přinesl v čase 6 minut a 18 sekund. Plný počet bodů je do limitu 6 minut, a my spad- li o jeden bod. Ale mně to vůbec nevadilo, byli jsme pořád v I. ceně – co si víc přát?

Následovala vlečka srstnaté v lese, to máme moc rádi. Takže jsem vůbec nebyla nervózní. Ale člověk si nemůže být nikdy jistý. Baddík natáhl pach do nosu a vystřelil, překřížil vlečku vlevo, pak vpravo a pak se ztratil, hned byl zpátky a hrdě nesl králíčka. Já byla v euforii, že jsme to

dali, ovšem pan rozhodčí se tak nadšeně netvá- řil. Baddík vyběhl nepřesně, naštěstí se za hori- zontem napojil na vlečku, kus popadl a vzorně přinesl. Sice bodík dolů, ale to vůbec nevadí.

Když jste úspěšně dokončili, co sis pomysle- la? Věřila jsi v dobré umístění?

Po dokončení poslední disciplíny jsem byla ješ- tě zaražená, nějak mi to nedocházelo. Teprve po cestě zpátky na základnu mi to došlo, nejen- že jsme to došli, ale dokonce v I. ceně, a to je opravdu úspěch. Byla jsem plná pocitu blaženos- ti a velké úlevy, že je to za námi. Na umístění jsem nemyslela, protože při obědě bylo ještě asi 5 psů, kteří šli lépe.

A jak jsi reagovala, když ses dozvěděla, že jste zvítězili?

Po příjezdu na základnu jsem chtěla usednout za ostatními, ale má kamarádka se mě ptala, jak jsme došli. Já, že super, že jsme v první ceně. Její reakce mě šokovala. V I. ceně jsme došli pou- ze dva. Já se zlatým retrívrem a kamarád Pavel s fletkou. To už mi vyhrkly slzy, musela jsem k vodě, abych zakryla slzy štěstí. Když jsem se vrátila k ostatním, vyklidněná, ale šťastná, jsem byla totálně šokovaná. Byli jsme úplně první! Celé zkoušky jsem vyhrála poprvé v životě. Mí- sily se ve mně všechny možné pocity, hrdost, satisfakce, smutek, že se to ostatním nepovedlo lépe, a znovu radost z výjimečnosti celé situa- ce. Věděla jsem, co mě čeká a z čeho jsem měla vždycky strach, a sice závěrečný proslov vítěze. Tolikrát jsem poslouchala ostatní a obdivovala, jak krásně mluví, a teď to čekalo mě. Neřekla jsem sice všechno, co jsem chtěla, protože jsem byla příliš dojatá a měla jsem slzy na krajíčku, ale ostudu jsme si určitě neudělali. Zvládli jsme zkoušky na jedničku, a já jsem hlavně neza- pomněla Baddíkovi poděkovat, že to se mnou všechno vydržel.

Jak jsi mu „poděkovala“ za výkon?

Baddy je hrozně něžný, citlivý a komunikativ- ní pes. Myslím, že moc dobře věděl, že vyhrál, a užíval si to. Při fanfáře pro vítěze stál jako hrdý pes. Byla to pro něj velká odměna. Jinak tou nej- větší odměnou je pro něj čas, kdy s ním pracuji, ať už u dětí v MŠ, nebo v lese a ve vodě. Pamlskek používám výhradně na to, aby si byl vědom, kdy daný úkol splnil perfektně.

Jaké máš plány do budoucna? Baddy ještě není starý – budete pokračovat? Máš ještě mladou fenu, která zatím sbírá zkušenosti a má za sebou první zkoušky. Budeš pracovat i s ní? Zkusíte dojit podobně vysoko?

V první chvíli jsem se zkouškami chtěla skončit. Dosáhla jsem nejvyšší mety, získala jsem titul šampiona práce ČR a chtěla jsem s Baddíkem chodit jen na hony. Ale nakonec jsem se roz- hodla jinak. Baddymu jsou teprve 4 roky a mým snem je získat CACT i z lesních zkoušek. Dál s ním budu chodit na zkoušky, protože mě i jeho to baví, a uvažuji o tom, že v budoucnu složím myslivecké zkoušky, abych víc poznala tento za- jímavý svět a pronikla mezi fajn lidi.

Ellince je teď 2,5 roku, je to moje princezna. Je moc šikovná jak u dětí ve školce, tak i při prá- ci v lese. Je preciznější než Baddy, prostě fena. Zatím máme základní ověření vrozených vloh retrívra, kde jsme získali krásné druhé místo, a speciální zkoušky z vodní práce ve II. ceně. Ur- čitě budu pracovat i s Ellinkou, zatím jde přesně ve stopách Baddíka, jenom je ještě hodně maz- livá a zvěř na zkouškách občas nosí rozhodčím, kteří se jí líbí. Někdy tedy má z přinášení 0. Kam až to dotáhneme, nechávám otevřeně. Řídím se vždy tím, že to psa i mě musí bavit, protože život je krátký, a já ho chci prožít šťastně a naplno.

Pokud chce někdo zkusit s retrívrem pracovat, mohla bys mu něco doporučit?

Ať se nenechá odradit prvním neúspěchem, vy- hledá člověka stejně „postiženého“ a nechá si poradit, a hlavně že to za to stojí, protože vztah, který si se psem takto vytvoří, je nenahraditelný. Je to spousta a spousta hodin strávených venku s čtyřnohým přítelem, kdy se nejen on učí disci- plíně, ale také vy neuvěřitelně trpělivosti. Pozná- te spoustu úžasných lidí, se kterými budete moc tento čas strávit.

Eva Žampachová ■

Foto: M. Novotná, M. Pospíšil, L. Pajerová